



Bygdebanken

Nu finns cirka 1 900 grupper med i Bygdebanken. På Hela Sverige ska levas hemsida har vi lagt ut ett par diagram som visar vad drygt 100 grupper angett att de arbetar med. Det är intressant läsning!

Hela 25 procent av grupperna ger ut ett eget nyhetsbrev. 16 procent arbetar med att stimulera inflyttning till bygden och 12 procent med att skapa arbetstillfällena och företagande.

Många anordnar studiecirklar, arrangerar lokala marknader och/eller arbetar med småskalig turism.

Trivselkvällar och kulturaktiviteter ger bygdens invånare möjlighet att träffas och är basen för det lokala arbetet. Dessa arbetsuppgifter är också de vanligaste som grupperna anger i Bygdebanken.

En odlingsgrupp med perspektiv

Odlingsgruppen i Bokenäs arbetar långsiktigt. Perspektivet är 200 år. Då ska den bit mark som de just börjat odla gemensamt, vara bördigare; florana och faunan runt omkring rikare.

– Den största utmaningen i dagens samhälle är att ta sig den tid som krävs för att bygga en stark och stabil grund för en lokal samhällsutveckling, som återskapas och fördjupas från generation till generation. Det säger Miki Dedijer som är medlem i odlingsgruppen i Bokenäs, som i sin tur är medlemmar i Hållbara bygder.

Odlingsgruppen består av cirka 14 personer. Tillsammans odlar de för närvarande 700 kvadratmeter gemensamt. De har redan smakat lite av det markerna har att ge.

– Jättegod ruccola, rödlök och rädisor, säger Miki och berättar om gruppens tankar.

– Vi ska odla marken så att vi gynnar platsen. Om 200 år ska jorden ska vara bördigare; det ska finnas fler sorters fåglar, växter och träd runt platsen. Först då vet vi om vi lyckats. Vi ska under tiden ta tillvara erfarenheterna och alla lärdomar vi gör av odlingen och skötseln.

Det är alltså ett tvåhundraårigt perspektiv som dessa grannar har. Ett par månader har de hållit på och än ligger många beslut framför dem: hur mycket mark de ska odla, vad de ska odla och hur de ska fatta sina beslut så att gruppen blir lika hållbar som odlingen. Men som Miki flera gånger säger, de har gott om tid att bestämma sig.

Odlingsgruppen ser sig själva i ett större perspektiv, än bara som gemensamhetsodlare. I alla tider har människor brukat mark där de bott. Runt dem har vuxit fram kunskap, sedvänjor, sånger och berättelser, utifrån just de människor som bott där, på just den platsen, med just den naturtypen. Områdets lokala kultur helt enkelt.

Odlingsgruppen räknar med att deras sätt att förhålla sig till sin mark, med sättet att arbeta och se på sin omgivning, så kommer det att växa en lokal kultur kring platsen.

Den ska de också ta vara på.

– Träd planterar man för framtiden. På samma sätt måste vi idag etablera levnadsmönster vars fördelar kanske inte syns för rän om 200 år, säger Miki.

Vi behöver din grupp också

Är du medlem i en lokal grupp som inte lagt in uppgifter i Bygdebanken?

Gå in på vår hemsida och uppdatera genom att klicka på den röda ”Bygdebanksknappen”. Har du inget lösenord, kontakta ditt länsbygderåd.

Hemsidesadress: www.helasverige.se

Hållbara bygder – bakgrund

Det första projektet kallat Hållbara bygder pågick 2003 till 2006. Då deltog 14 bygder. Inriktningen var hållbar landsbygdsutveckling, med samma tyngd på de tre delar (ekonomisk, social och ekologisk) som ingår i begreppet ”hållbar”. I den här omgången ligger tyngdpunkten i arbetet på ekologiska delen med klimat- och energifrågorna i fokus, även om de två övriga naturligtvis också är betydelsefulla.

I skriften ”Vi arbetar med hållbara bygder” kan du läsa mer om vad de första 14 bygderna gjorde. Den finns att hämta i PDF-format på vår hemsida www.helasverige.se. Det är inspirerande läsning, vi lovar!



Hållbara bygder går före

I det här numret ägnar vi mycket utrymme åt arbetet med att skapa Hållbara bygder. Den nationella delen av projektet består av ett nätverk med 25 bygder som alla arbetar med att skapa hållbara lösningar inom olika områden lokalt, i sina hembygder.

Bygderna ska bland annat söka metoder för att minska påverkan på klimatet, förbereda sig inför följderna av klimatförändringarna, utveckla traditionell kunskap och pröva alternativa förhållningssätt till energifrågorna. Tanken är att deras lösningar ska inspirera oss andra till att våga ta steget och se förutsättningarna i våra egna bygder. Antingen genom att inspireras av deras lösningar, eller hitta egna.

Projektet är ett samarbete med Centrum för biologisk mångfald, SLU och Naturskyddsföreningen. Representanter från de tre organisationerna samt en inhyrd konsult agerar bollplank och stöd för grupperna. Även LRF och Hushållningssällskapens förbund är med i arbetet inte minst på lokal nivå.



Klimatfrågor är spännande! Deltagare på Hållbara bygders första stormöte på Sättra Brunn den 21-22 maj. I förgrunden Åse Blombäck från Norrbottens länsbygderåd som också är styrelseledamot i Hela Sverige ska leva.



Hållbar utveckling – en ledstjärna

Projektet Hållbara bygder pågår formellt fram till årsskiftet, men Hela Sverige ska levas ordförande Karl-Erik Nilsson hoppas redan på en fortsättning med arbetet att skapa hållbara bygder.

– Det är viktigt att redan nu tänka på hur en fortsättning ska se ut och det är både en praktisk och ekonomisk fråga, säger han. Karl-Erik ser en större satsning på Hållbara bygder som en naturlig följd av Landsbygdsriksdagens klimat- och miljöteman. – Hållbarhet är oerhört viktiga frågor som engagerar alla. Jag hoppas att det som Hållbara bygder står för blir basen i Hela Sverige ska levas ordinarie verksamhet, säger han och fortsätter:

– Jag är övertygad om att långsiktig hållbar utveckling även kommer att vara hörnpelare i byarörelsens framtida verksamhet. Han är stolt över att byarörelsen går före och skapar exempel på hur hållbart arbete kan bedrivas. ➔

Transition Towns inspirerar

Inspirationen till Hållbara bygder kommer delvis från England där ett antal orter gått samman i ett Transition Network – omställningsnätverk. Deltagarna arbetar på att göra sig oberoende av oljan, minska transporterna och därigenom minska sin klimatpåverkan.

Nätverket har en omfattande hemsida med massor av material om både klimatfrågor och hur man gör för att minska sin klimatpåverkan.

Detta Transition Network sprider sig nu, närmast som ringar på vattnet, både inom Storbritannien och utanför. I Sverige är det ännu inte så känt, men vänta bara, det kommer!

En av de mest kända städerna i nätverket är Totnes, en Transition Town - eller omställningsstad. Man kan bilda omställningsstad, omställningsby och så vidare.

Läs mer på www.transitiontowns.org

På vår hemsida www.helasverige.se finns mer information om projektet Hållbara bygder.

– Det betyder att byarörelsen fungerar som modell, inte bara för landsbygden själv, utan för hela samhället. Det är mycket positivt. Projektet Hållbara bygder hade inte blivit verklighet utan samverkan, fortsätter Karl-Erik.

– Vi är mycket glada över det nära samarbetet med Centrum för biologisk mångfald, SLU, Naturskyddsföreningen och många andra. Vi är också tacksamma för stödet ur Landsbygdsprogrammet.

Ambjörnarp satsar på samtal

En viktig del av Hållbara bygder är att göra omgivningen medveten om klimatförändringarna och att förbereda sig inför konsekvenserna.

Det har byalaget i Ambjörnarp tagit fasta på som medlemmar i Hållbara bygder, och satsar på information, möten och samtal om klimatfrågor. Kalendariet är imponerande. Åtminstone en gång per månad finns en aktivitet: byalagets lunch med möjlighet att avlägga klimatlöfte, möte med skolklasser för att diskutera konsumtion och transporter, ett stormöte för alla i bygden där diskussionen handlar om hur ett fossilfritt Ambjörnarp skulle kunna se ut, och mycket mer.

Bakom kalendariet står klimatgruppen på ett tiotal personer. En av dem är Bobby Hultberg.

– Man kan inte tala om för andra hur de ska göra. Vi ställer frågor som ”Hur angår det här mig?”, ”Vad kan jag göra?”, förklarar Bobby.



Sex grader – en utställning

Konstnären Cissie Hultberg har skapat en utställning som klimatgruppen i Ambjörnarp använder sig av.

Den beskriver vad som händer när jorden blir varmare och Cissie har illustrerat med känslolastrika bilder.

Finns på: www.cissiehultberg.com

Mer samarbete med Landsbygdsnätverket

Vi fortsätter att utveckla vårt samarbete med Landsbygdsnätverket, bland annat i form av de så kallade nätverkscheckarna.

Vi har fått en check för att ordna konferenser om lokal planering i Krokomböden 9 oktober och Arvidsjaur 14 oktober.

Dessutom har vi fått två checkar tillsammans med Hushållningssällskapens förbund. Avsikten är att stärka främst Länsbygderådets och Hushållningssällskapets kapacitet att hjälpa lokala utvecklingsgrupper och landsbygdsföretagare att ta del av EU-programmen, i första hand Landsbygdsprogrammet. Den så kallade Axel 3 i Landsbygdsprogrammet, som avser mer allmän landsbygdsutveckling, är dåligt utnyttjad. Det ska vi bättra på bland annat med hjälp av de här resurserna.

Tillsammans med Småkom och Föreningen Landsbygds-handels främjande, FLF, ska vi fortsätta vårt engagemang för att trygga drivmedelsförsörjningen på landsbygden. Småkom har fått en "bensincheck" av Landsbygdsnätverket som ska användas till detta utvecklingsarbete.

Vi ska också samarbeta med Civilförsvarsförbundet om deras inspiratörscheck.

Pengar till jämställdhet

I mitten av juni beviljade Ungdomsstyrelsen 490 000 kronor till Hela Sverige ska leva för att arbeta med jämställdhet.

Pengarna ska främst användas till att stötta länsbygderåden i deras arbete med att ta fram handlingsplaner för jämställdhetsarbetet på region-/länsnivå. Arbetet startar i augusti då en projektledare kommer att finnas på plats.

Vem äger vinden?

Cicci Andersson har fått i uppdrag att inventera hur utbyggnaden av vindkraft hanteras på olika platser i landet.

Det kommer att byggas mellan 3–6 000 vindsnurror fram till år 2020. Idag produceras cirka 1,5 Terawattimmar, TWh, och Energimyndighetens förslag är att det år 2020 ska vara möjligt att producera cirka 30 TWh.

Kommunerna har ett stort inflytande genom sin översiktsplanering och här är det viktigt att de lokala grupperna kommer in på ett tidigt stadium.

Vattenkraftsutbyggnaden har påverkat generationer av landsbygdsbor. Därför är det mycket viktigt att vindkraftsutbyggnaden sker på ett sätt som gör att landsbygdsborna får inflytande och delaktighet.

Hela Sverige ska levas åsikt är att lokalbefolkningen ska ha någon form av ersättning för den olägenhet det kan innebära att leva nära till vindsnurrorna. Självklart är också att landsbygdsborna ges goda möjligheter att bli delägare i de vindsnurror som nu byggs på landsbygden i Sverige.

Redan nu finns bra och mindre bra exempel på hur ut- och uppbyggnad, ägande och produktion kan se ut.

Hela Sverige ska levas vill gå vidare i arbetet och har sökt pengar från Energimyndigheten för det. Tanken är att utarbeta metoder och avtal för att underlätta utbyggnad av vindkraft, samtidigt som det gynnar den lokala nivån.



Hela styrelsen samlad på ett somrigt Gotland i samband med styrelsemöte.

Årets styrelse

Den 9 maj hade Hela Sverige ska leva årsmöte. Bland annat valdes ny styrelse. Så här ser styrelsen ut under 2008. Nykomling är Inger Karlsson som ersätter Sven-Åke Pettersson.

Ordförande: Karl-Erik Nilsson

Vice ordförande: Inez Abrahamzon

Ledamöter: Johan Boström, Ingegerd Pettersson, Stig Hansson, GunMarie Persson, Lars Carlsson, Kenneth Nilshem, Åse Blombäck.

Ersättare: Emma Hagel, Åke Clason, Jan Runfors, Gunnel Cassel Söderbäck, Inger Karlsson.

– Det är intressant att få riksperspektiv på det jag till vardags arbetar med på kommunnivå, säger Inger som till vardags är landsbygdsutvecklare på Falkenbergs kommun. På fritiden är hon engagerad i länsbygderådet i Halland. Hon sitter även i styrelsen för Nationellt resurscentrum för kvinnor, NRC, där hon är med en arbetsgrupp som arbetar med landsbygdsfrågor.

När Inger inte arbetar med landsbygdsutveckling, släktforskar hon.

– Man kan inte sluta när man sätter igång. På köpet får man ett intresse för historia. Vissa släktlinjer kan jag följa tillbaka ända till 1600-talet. Hittills har jag inte hittat en enda stadsbo, säger Inger och skrattar.



Inger landsbygdsutvecklare på heltid

Med Inger Karlsson får Hela Sverige ska levas styrelse en erfaren landsbygdsutvecklarkraft.

Tyckt i press och politik

Nedanstående är ett urval av det vi publicerat. En fullständig förteckning finns på vår hemsida, www.helasverige.se

Yttrande

- Bredband till hela landet. Näringsdepartementet.
- Skyddet av levande skogar. Miljödepartementet.
- Förslag till överenskommelse mellan regeringen och idéburna organisationer inom det sociala området. Integrations- och jämställdhetsdepartementet.

Pressmeddelanden

- Se byarörelsen – även på europeisk nivå
- Vi behöver en ny folkrörelse – Hållbara bygder går före.

Övrigt

- Synpunkter på tilläggsdirektiv till utredningen "Service i samverkan".
- En skogspolitik i otakt med tiden. Skrivelse till Jordbruksdepartementet.
- Skogsbruket i Sverige är inte hållbart. Debattartikel.

Sommartips...



Gå på teater

I juli drar Friteatern drar ut på vägarna igen. Namnet på den senaste pjäsen är Änglar på drift – domedagen kan vänta.

Arrangörer och publik lovas en hisnande, rolig och spännande pjäs med gudomlig musik. Två änglar är på ryggen. Det sjunde inseglet, med själva domedagsprofetian är i upplösning på hemligt ställe. En tredje ängel, utsänd av Gud själv, är rymmarna på spåren.

Premiären blir i Idre den 5 juli och sedan spelas pjäsen fram till april 2009 i samlingslokaler runt om i Sverige. Vill ni att Friteatern kommer till er? Kontakta då Eva Janstad på Friteatern, tfn 0250-55 11 00.

www.friteatern.se

Friteatern kan hjälpa till med kontakter och ansökningar för att ordna finansiering av teaterkvällen.



U-land goes to Almedalen

Den 10 juli finns föreningen Ung på landsbygden på plats i Almedalen, hela dagen. Passa på att kolla in dem om du är på plats, för de har ett bra program och massor av saker på gång.

Gå in på deras hemsida och ladda ner programmet: www.u-land.se
De håller till i Sidas lokaler, Donners plats i centrala Visby.

Hela Sverige ska leva goes också to Almedalen...

Hela Sverige ska leva presenterar vår satsning *Barn och ungdomar på landsbygden* av projektledare Pia Tingvall, länsbygderådet i Östergötland.

Seminarier hålls tillsammans med föreningen Ung på landsbygden, U-Land, och Landsbygdsnätverket.

Platsen är Sidas lokaler, Donners plats i centrala Visby.

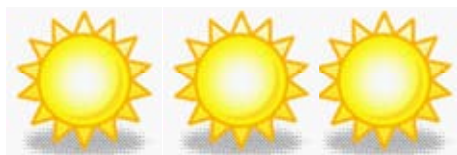
Satsningen har just startat och kommer att

- visa utifrån barnets perspektiv hur tio kommuner i Sverige tillgodoser de behov barn och ungdomar på landsbygden har
- samla och lyfta fram bra exempel på hur goda insatser för barn och ungdomar från hela landet
- genomföra ett barn- och ungdomskonvent.

Glad sommar!

Mellan den 10 juli och den 10 augusti har Hela Sverige ska levas hemsida sommarlov och aktiviteten går på sparlåga.

Kansliet är obemannat den 4 till 10 augusti. Nästa nummer av Hela Sverige-bladet kommer i början av september.



Läsning för hängmattan

Passa på att ladda ner ett exemplar av *Byarörelsens program år 2007–2012* inför semestern. Perfekt att läsa i hängmattan och filosofera över.

Programmet innehåller byarörelsens samlade tankar om hur vi vill att vår framtid ska se ut och var byarörelsen står år 2012.

Perfekt inspirationsmaterial!

Skriften är ett resultat av det omfattande Rådslaget som avslutades i och med Landsbygdsriksdagen i Sjuhärad. Hela rörelsen deltog med sina kunskaper och erfarenheter i arbetet.

Den finns att hämta på vår hemsida:

www.helasverige.se

Fram med almanackan!

5 juli: Landsbygdens dag i Kronoberg

Mer information om aktiviteterna på www.helasverige.se

6-12 juli: Almedalsveckan

Seminarium med ungdomstema. Föreningen Ung på Landsbygden, U-land, arrangerar med stöd av Landsbygdsnätverket.

Hela Sverige ska leva med flera deltar.

18 augusti: Finns det plats för ungdomar i den regionala utvecklingen?

Seminarium om att vara ung på landsbygden. FOU Söderhamn och projektet Drivkraft Söderhamn.

3 september: Lokala utvecklingsplaner

Landsbygdskonferens i Högsby. Hela Sverige ska leva.

18-19 september: Lokalekonomidagarna

Västerås. Huvudarrangör är Mälardalens högskola.

9 oktober: Lokala utvecklingsplaner

Landsbygdskonferens i Krokomboda.

14 oktober: Lokala utvecklingsplaner

Landsbygdskonferens i Arvidsjaur.

22-23 oktober: Landsbygdskonferens i Emmaboda

Temat är byautveckling – hållbara bygger. Arrangör: Emmaboda kommun och Hela Sverige ska leva.

Hela Sverige ska leva!

Hela Sverige-bladet trycks i 6 000 exemplar och går ut till lokala utvecklingsgrupper och andra som har intresse av vad som händer på landsbygden.

Redaktör: Karin Wenström
Ansvarig utgivare: Staffan Bond
Kontakt:

Hela Sverige ska leva
Stortorget 7, 111 29 Stockholm
Tfn 08-24 13 50

Info@helasverige.se
www.helasverige.se

Trycks av AlltryckPlus, Lysekil